

lige. Det er der heldigvis ikke mange tilbage der taler om, så den kan vi lægge til side.

Nu er vi så kommet ind i en ny periode, som jeg vil kalde de grønne afgifters periode. Nu er det grønne afgifter, der er instrumentet, der kan løse hele problemet. Ja, grønne afgifter har da lavet noget godt, og det er da et instrument, vi skal bruge, når det er egnet – blyfri benzin er et glimrende eksempel – men hvis man tror, at vi kan sætte dagsordenen for hele verden med den måde, man lavede grønne afgifter på, så tager man fejl. Så eksporterer vi bare forureningen, og vi får lov til at betale for, at andre får mere forurening. Det er Ebberød Bank.

Det økologiske råderum er nok en del af de grønne afgifters periode. Det er noget teoretisk makværk, som også står i redegørelsen. Man har ikke rigtig styr på, hvad begrebet egentlig dækker, og derfor er vi betænkelige ved at introducere det. Vi gør ingen gavn for befolkningen ved at introducere nye begreber. Vi forklarer og prøver at løse det ukendte med det ukendte, og det er ikke til nogen gavn.

Det, vi har brug for, er at gå tilbage til den organismetanke, som romantikken formulerede, efter at den havde været en selvfølge for generationer før den tid. Det betyder, at man opfatter samfundet som et helt og levende væsen, og hvis der er skader på samfundet ét sted, påvirker det selvfølgelig hele organismen. Den tankegang, en helhedsorienteret tankegang, tror jeg, der bliver forståelse for.

Det glæder mig, at flere og flere – og selv EU nu – begynder at vende tilbage til noget af det, der er fundamentalt i vores del af verden: at bygge på det enkelte menneske. Vi skal bygge på det enkelte menneskes ansvarlighed. Folk har lyst til at tage ansvar for miljøet, de har lyst til at orientere sig om, hvad der er godt at købe, og hvad der er skidt at købe. Det kan være med til at bringe os videre.

Vi skal bygge på tilliden til og troen på det enkelte menneske og ved hjælp af forskning, information og oplysningskampagner give folk de redskaber i hånden, som kan gøre, at de er med til at lave en bedre verden. De vil ikke være modspillere, de vil være medspillere, hvis de kan forstå, hvad der foregår.

Og dér skal vi ikke med økologisk råderum og andre nye begreber prøve at latinisere os igennem som en anden Erasmus Montanus. Vi skal ikke tale ned til befolkningen. Det er afgørende for os i denne her proces, at vi hele tiden har befolkningen med os.

Derudover skal vi sørge for, at det er producenterne, der producerer, og de skal sørge for at bruge uafhængige konsulenter som sparringspartnere. De må også godt snakke med myndighederne, men vi skal være sikre på, at myndigheder og virksomheder ikke er så dybt forlovede, at det enkelte menneske bliver sat skakmat i den forbindelse. Der skal selvfølgelig være samtale, men myndighederne skal ikke være både konsulenter og myndigheder; det er at have for mange kasketter på hovedet.

Og myndighederne må holde sig væk fra offentlig produktion. Det var den lære, vi kunne drage af Østeuropa, og det er den lære, vi får i Kina i dag. Vi kommer til at betale dyrt, hvis vi ikke lærer at skille produktion og myndighed meget klart ad.

Og så skal vi selvfølgelig også vise respekt for vores grundlov, for retssikkerheden på miljøområdet. Der har vi lige været igennem en stor debat, hvor jeg synes retssikkerheden led skade. Den tillader tiden ikke at komme mere ind på.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg kunne høre, at hr. Langkildes tone var lidt anderledes end hr. Hans Christian Schmidts, men jeg synes alligevel, det blev en lidt for lang opremsning af, at vi alligevel ikke kan gøre noget, og at vi jo ikke skal gå for hurtigt frem og sådan noget, og det bekymrer mig.

Kun nogle betragtninger om det dér med, at vi ikke må introducere nye begreber, samtidig med at vi ikke skal tale ned til folk:

Jeg synes faktisk, at hr. Langkilde i nogen grad talte ned til folk. Jeg er sikker på, at et stort flertal i befolkningen i virkeligheden er klar til mere, end der bliver vedtaget her i Folketinget. Den er mere klar. Det er min erfaring fra møder, at folk vil mere, end de kan komme til. De støder imod regler i kommunerne, hvor de måske ikke uden videre kan få lov at gøre disse ting, og de bliver ikke belønnet for det, hvis affaldsmængden bliver nedbragt, og en hel masse andre ting. Der er for mig ingen tvivl om, at hvis vi skal tale op til folk, så skal vi ikke tro, de kun tænker på deres egen pengepung.

Og nu vil jeg introducere et nyt begreb, nemlig miljøgæld, den gæld, som vi skubber foran os, fordi vi ikke i dag betaler omkostningerne ved de ting, vi foretager os. Det er jo ligesom at optage en kæmpegæld, ligesom som vi har gjort for at finansiere nogle ting i vores økonomi. I dag optager vi en kæmpegæld, som vores børn